

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína, soudkyně Mgr. Lenky Krupičkové a soudce Mgr. Lukáše Pišvejce v právní věci žalobce: **V. T. N.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 8. 2024, č. j. OAM-544/ZA-ZA11-HA13-2024, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 1. 2025, č. j. 63 Az 6/2024-79,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti v záhlaví specifikovanému rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 8. 2024. Tímto rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Při posouzení věci vycházel krajský soud z následujícího skutkového stavu. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 20. 4. 2024. Podle informací, které k žádosti poskytl, je bez náboženského vyznání a politického přesvědčení. Od roku 2002 je rozvedený, v České republice má přítelkyni, T. H. N. H., která zde má trvalý pobyt, ale spolu se žalobcem byla odsouzena trestním soudem. Následně získala pobytové oprávnění za účelem sloučení rodiny – péče o syna, který však není synem žalobce. Sám žalobce má dvě zletilé děti, obě žijí v Německu. Se současnou přítelkyní má syna H. T. N., který se narodil v roce 2015. Z Vietnamu do České republiky vycestoval v roce 1995, měl české vízum za účelem zaměstnání a od této doby zde pobývá. V roce 2015 získal povolení k trvalému pobytu, které mu bylo zrušeno v důsledku toho, že byl odsouzen za spáchání

zvlášť závažného trestného činu k trestu odnětí svobody na 8 let, z jehož výkonu byl po 4,5 letech podmíněně propuštěn.

[3] Žalobce prodával od roku 1995 oblečení na tržnici. Od propuštění z věznice nepracuje, neboť nemá povolení k pobytu. Ve Vietnamu problémy nikdy neměl, a to ani se státními orgány, ani v souvislosti s vycestováním. V případě návratu do Vietnamu nemá kde bydlet, rodiče již zemřeli a se sourozenci v zemi původu je v kontaktu málo. V České republice má kromě přítelkyně a syna ještě dvě mladší sestry. Na výchově syna se podílí tím, že ho vodí do školy a poté z ní vyzvedává, totéž činí v případě kroužků. O mezinárodní ochranu žádá až nyní proto, že přišel o pobytové oprávnění. Chtěl by zůstat v České republice se synem a přítelkyní.

[4] Krajský soud neshledal, že by rozhodnutí žalovaného trpělo vadou nepřezkoumatelnosti, jak namítal stěžovatel. Pokud jde o věc samou, po zhodnocení shora uvedených skutečností dospěl krajský soud k závěru, že neodůvodňují poskytnutí žádné formy mezinárodní ochrany žalobci. Vadu nezákonnosti rozhodnutí žalovaného žalobce spatřoval ve výkladu § 14 zákona o azylu, jenž upravuje národní humanitární azyl. Judikatura, na kterou v této souvislosti odkazoval, však podle krajského soudu není na věc aplikovatelná, neboť se vztahuje k doplňkové ochraně podle § 14a odst. 1, odst. 2 písm. d) zákona o azylu, který byl však s účinností od 1. 7. 2023 ze zákona o azylu vypuštěn. Okolnosti týkající se žalobcových rodinných a soukromých poměrů posoudil žalovaný správně. Ani v řízení o žádosti, ani v žalobě, neprezentoval žalobce okolnosti, které by z jeho případu činily *případ hodný zvláštního zřetele*. Prostřednictvím žádosti o mezinárodní ochranu se pokoušel vyřešit svou pobytovou situaci, k čemu však slouží instituty upravené zákonem o pobytu cizinců.

[5] Proti napadenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů, které podřadil pod § 103 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Krajský soud i žalovaný podle něj pochybili, neboť nesprávně posoudili, že okolnosti případu (zejména zásah do rodinného a soukromého života a nejlepší zájem nezletilého syna stěžovatele), nemohou představovat případ hodný zvláštního zřetele podle § 14 zákona o azylu. Na bezprostředně hrozící nenahraditelnou újmu přitom stěžovatel podle svých slov upozorňoval již v žalobě. Závěr krajského soudu, podle kterého není jim odkazovaná judikatura na věc aplikovatelná, označil stěžovatel za nepřipadnou. Žalovaný se nezabýval právními a faktickými překážkami vycestování stěžovatele a celé jeho rodiny a krajský soud absenci tohoto posouzení nezhojil. Napadený rozsudek označil stěžovatel taktéž za nepřezkoumatelný; neboť krajský soud se podle něj nevypořádal se žalobní argumentací a „ve většině“ pouze odkázal na rozhodnutí žalovaného. Stěžovatel poukázal taktéž na ústavně i mezinárodně zaručená práva nezletilých dětí. Odloučení od biologického otce, který zajišťuje každodenní výchovu nemůže být považované za souladné s těmito závazky, k čemuž stěžovatel poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2014, .č. j. 5 As 102/2013-31. Takové odloučení od rodiny bude pro stěžovatele natolik vážným zásahem, že jej nelze akceptovat a je nutné jej považovat za důvod hodný zvláštního zřetele. Vycestování rodinných příslušníků se stěžovatelem přitom nepřichází do úvahy.

pokračování

[6] Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost podané kasační stížnosti. Podle jeho názoru obsahuje námitky obdobné těm, které stěžovatel přednesl v žalobě, a proto by kasační stížnost měla by být odmítnuta pro nepřipustnost. Skutečnosti uváděné stěžovatelem ve správním řízení nejsou azylově relevantní a k legalizaci pobytu na území České republiky slouží zákon o pobytu cizinců. Žalovaný má přitom za to, že své úvahy ve svém rozhodnutí srozumitelně zdůvodnil. Upozornil dále, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a je udělován pouze ve výjimečných okolnostech, kdy by bylo zcela „*nehumánní*“ azyl neudělit. V této souvislosti nepovažuje životní situaci stěžovatele za nikterak mimořádnou, a nejedná se tak o případ hodný zvláštního zřetele, nýbrž o případ běžný.

[7] Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) totiž platí, že „*[j]estliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.*“ Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39 „*[P]řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.*“

[8] V projednávané věci stěžovatel nedefinoval žádnou právní otázku, k níž by se měl Nejvyšší správní soud vyjádřit v zájmu sjednocování judikatury a takovou otázku v daném případě nenalezl ani Nejvyšší správní soud z úřední povinnosti. Námitky stěžovatele směřují k posouzení jeho individuálního případu bez jakéhokoliv přesahu, který by bylo potřeba v judikatuře Nejvyššího správního soudu zobecnit pro budoucí řízení o žalobách (či kasačních stížnostech) jiných žadatelů o mezinárodní ochranu.

[9] Stěžovatel označil napadený rozsudek mj. za nepřezkoumatelný. Pro přezkoumatelnost rozsudku nestačí pouhý odkaz na (podle stěžovatele nedostatečná) skutková zjištění a závěry správního orgánu. Krajský soud se nevypořádal se žalobní argumentací a „*ve většině*“ pouze odkázal na rozhodnutí žalovaného.

[10] Aby bylo rozhodnutí soudu nepřezkoumatelné, muselo by být podle ustálené judikatury nesrozumitelné, anebo neodůvodněné v takové míře, že z něj nelze zjistit, a to ani implicitně, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodující a jak hodnotil podstatné důvody či skutečnosti uplatněné v žalobě. Vypořádá-li soud stěžejní (tj. ve vztahu k předmětu řízení relevantní) žalobní námitky, zpravidla tím vypořádá i ty dílčí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-78, ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006-36, či ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123).

[11] Uvedeným požadavkům krajský soud dostal, neboť vypořádal relevantní žalobní námitky, a to v rozsahu, který plně odpovídá obecně formulované žalobní argumentaci. Nelze přitom souhlasit s námitkou, že by krajský soud pouze převzal argumentaci žalovaného. Krajský soud s poukazem na konkrétní judikaturu vysvětlil, že se v případě humanitárního azylu jedná o specifickou formu mezinárodní ochranu (odstavec 30. napadeného rozsudku). Taktéž vysvětlil, proč na případ stěžovatele nedopadá judikatura, na kterou odkázal v žalobě (odstavec 32. a 33. napadeného rozsudku). Závěry žalovaného podrobil odpovídajícímu přezkumu a neshledal, že by se žalovaný dopustil pochybení.

[12] Stěžovatelem nastíněná otázka udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu byla v minulosti Nejvyšším správním soudem opakovaně řešena. Smysl tohoto institutu spočívá v možnosti správního orgánu poskytnout azyl i v situacích, na něž sice nedopadá žádné z ustanovení předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „*nehumánní*“ azyl neposkytnout (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Na jeho udělení však není právní nárok. Nejedná se o „*právo*“, na němž by mohl být někdo zkrácen (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02). Ustanovení § 14 zákona o azylu v sobě kombinuje neurčitý právní pojem „*případ hodný zvláštního zřetele*“, jehož výklad ze strany správního orgánu podléhá soudnímu přezkumu v plném rozsahu, a správní uvážení odrážející skutečnost, že ani v případě hodném zvláštního zřetele není správní orgán povinen humanitární azyl udělit, bude-li respektovat příslušné mantinely pro svou diskreci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 60/2004-52). Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je tak otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Samotné správní rozhodnutí založené na správním uvážení podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů přitom soud není oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. S ohledem na skutečnost, že dosavadní judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na výklad cit. ustanovení zákona o azylu, nemá Nejvyšší správní soud v tomto směru o čem rozhodovat.

[13] Místy se dále kasační argumentace stěžovatele míjí s rozhodovacími důvody krajského soudu. Krajský soud totiž uvedl, že je především na žadateli o mezinárodní ochranu, aby tvrdil konkrétní skutečnosti, proč by mělo být jeho žádosti vyhověno. Argumentace stěžovatele je však do značné míry pojata značně obecně (stěžovatel na jedné straně poukazuje na potřebu zohlednit zásah do rodinného a soukromého života a nejlepší zájem nezletilého syna, jak však správně podotkl krajský soud, stěžovatel v průběhu správního řízení ani v samotné žalobě nepopsal mimořádnou okolnost, která by z jeho

pokračování

rodinné či soukromé situace vůbec představitelně mohla učinit případ zvláštního zřetele hodný). Krajský soud přitom vysvětlil, že v intencích judikatury Nejvyššího správního soudu by musely v dané věci existovat tak silné důvody tkvící v rodinné situaci stěžovatele, že by se prakticky vzpíralo obvyčnému lidskému cítění národní humanitární azyl neudělit.

[14] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle výše uvedeného ustanovení § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[15] Kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. V projednávané věci nebyly zjištěny skutečnosti, které by odůvodnily mimořádné přiznání nákladů řízení žalovanému ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 10. září 2025

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu